

Exposició LA TRANSICIÓ A ONTINYENT 1975 - 1982

“Jo vinc d'un silenci/ antic i molt llarg”, *Raimon*.

Veniem d'un silenci, antic, llarg i dolorós. Els crits permesos FRANCO, FRANCO, FRANCO! i els cops volien silenciar les disperses veus que anaven alçant-se contra la dictadura. “Si he perdido la voz en la maleza/.../ Si abrí los labios hasta desgarrármelos/ me queda la palabra”. *Blas de Otero*.

Va ser necessari que es produïra el silenci etern del dictador Franco, per a que les altres veus, les que venien del silenci, augmentaren en quantitat i intensitat convertint-se en un clam i ocuparen carrers, parets, bústies. I el clam: LLIBERTAT, AMNISTIA I ESTATUT D'AUTONOMIA! El carrer ja no tenia propietari amb noms i cognoms: era de tots, encara que a l'ocupar-lo es mirara de reüll, no fora que...

Amb aquesta exposició volem fer un bot, entre descriptiu i sentimental als anys de la Transició. Situar-nos en uns moments en què va deixant-se poc a poc la por a l'expressió de les diferents idees de com organitzar la societat. Un desig immens de llibertat, d'utilitzar totes les llibertats, de no haver de parlar de nit i d'amagat. Es podia transformar la societat! I l'instrument havia de ser l'acció política: inacabables debats, organitzacions polítiques que apareixen, que s'uneixen, que es desfan, sindicats, organitzacions empresarials, associacions veïnals, culturals,... La societat es remou entre il·lusionada i temerosa.

Fent un recorregut pels anys de la transició a Ontinyent trobem un seguit d'imatges i objectes que ens mostren el dia a dia del que va ser aquell moment històric, tant en la vessant política, com la sindical, com la social: l'aflorament dels moviments socials, el referèndum sobre la reforma política de 1976, reminiscències molt presents encara de la dictadura, naixement de moviments culturals com l'Aplec de Danses de la Vall d'Albaida o els cantautors protesta i els certàmens reivindicatius, el món del còmic, actes sindicals (UGT, CCOO, USO, UCSTE...), el colp d'Estat de Tejero, esdeveniments històrics com el 75 aniversari de l'arribada del tren a Ontinyent o la gran nevada de 1981, referents polítics com Tierno Galván, mítings i programes electorals dels partits polítics de l'època a Ontinyent (AP, UCD, PSPV-PSOE, PNPV, PCE-PCPV, ORT, MCPV, FN...), reivindicacions del 9 d'octubre en defensa de l'Estatut, la “Batalla de València”, campanya a favor de la Constitució de 1978, candidatures a l'alcaldia d'Ontinyent a les primeres eleccions municipals de 1979, la primera corporació municipal eixida de les urnes, el món educatiu, moviments a favor i en contra de l'entrada a l'OTAN...

Secció FOTOGràFICA

Recull de 21 reproduccions de fotografies de l'època, principalment dels esdeveniments més significatius de la Transició a Ontinyent. Mítings, manifestacions, canvis... van anar marcant la vida de la ciutat d'Ontinyent durant aquells anys.

Secció de PÒSTERS

Per poder contextualitzar millor hem volgut incloure una sèrie de pòsters i cartellera del moment, originals i reproduccions. Esdeveniments com el referèndum de la Llei de la Reforma Política de 1976, la reivindicació per l'Estatut d'Autonomia, el referèndum de la Constitució de 1978, el NO (i SÍ) a l'OTAN... eren reivindicacions que complementaven la decoració urbana, i que en qualsevol paret o mur podries trobar-ne algun.

Secció PORTADES DE PREMSA

La transició a Ontinyent anava seguint el procés polític i social que predominava a tot l'Estat. Reflex d'això trobem una sèrie de portades de la premsa d'aquell moment. Esdeveniments com el Colp d'Estat de Tejero van tindre a Ontinyent la seua peculiar repercusió.

Vitrines 1 i 2 MOVIMENTS SINDICALS I EMPRESARIALS

Abans de engegar el camí cap a la democràcia el món laboral i empresarial estaven especialment agitats degut en gran part a la crisi del petroli de 1973. A Ontinyent, ciutat majoritàriament dedicada a la indústria del tèxtil, va haver un gran moviment sindical en aquell moment. Trobem en este apartat del recorregut per l'exposició documentació sindical i empresarial d'aquell moment.

Vitrines 3 i 4 MOVIMENTS POLÍTICS

El ritme dels canvis venia marcat per la vida política d'aquell moment. Els partits polítics, ja des dels moments de clandestinitat, van anar construint el camí cap a la democràcia actual. Reunions de treball, programes, mítings, afiliacions... A estes vitrines trobem una sèrie de documents i objectes directament relacionats amb la política activa i de base d'aquell moment. Principal transcendència van tindre les primeres eleccions locals del 3 d'abril de 1979, on per primera vegada des de la República les ontinyentines i ontinyentins triaven els seus representants a l'Ajuntament.

Vitrina 5 MOVIMENTS SOCIALS

Un paper molt important el van tindre els moviments socials. La democràcia permetia que per primera vegada començaren a veure's associacions veïnals, de pares i mares d'alumnes... moviments que fins els moment havien estat a la clandestinitat o camuflats per moviment d'església de base. En esta vitrina trobem revistes, documents i altre material fruit de tota aquella eclosió reivindicativa i participativa.

Vitrina 6 APARTAT JOVE

Els moviments juvenils com el Club Jove de Sant Rafael o el Grup Scout Mafeking d'Ontinyent van tindre un protagonisme especial en aquells dies. Saba nova que amb tot l'ímpetu i energia que caracteritza als jòvens s'organitzava, i organitzava tota mena d'activitats. Hem volgut també deixar constància de tot aquell moviment juvenil en una de les vitrines de l'exposició.

Secció d'OBJECTES

Imprescindibles, anecdòtics i “quotidians” trobem també una sèrie d'elements tecnològics sense el quals la transició ho haguera estat la mateixa: Multicopistes, projectors, magnetòfons, “Pick Up's”... La necessitat de difondre tot allò que estava passant, ja des de la clandestinitat, feia d'estos objectes autèntics aliats en el pas a la democràcia.

PROJECCIÓ I AUDIO

La Cançó protesta havia tingut un paper molt important en els últims anys de la dictadura i el va tindre també a la transició, sent una de les formes més genuïnes de recordar aquells temps. Durant l'exposició podrem visionar mitjançant una projecció una sèrie de fotografies i vídeos del moment de la transició a Ontinyent, el País Valencià i la resta de l'Estat. Ens acompanyaran cançons com “L'Estaca” de Lluís Llach, “Habla, Pueblo, Habla” de Vino Tinto, “Diguem No” de Raimon, “Libertad Sin Ira” de Jarcha...

AGRAÏMENTS:

Josep Lluís Belda · Josep Maria Torras · Susi Torró · Josep Cabedo · Pepe Gandia · Vicent Gil · Maruja Barbera
Ramón Martínez · Juan Gil · Evarist Beneyto · Rafael Sanchis · PSPV d'Ontinyent · EU d' Ontinyent
Parròquia de sant Rafel · Arxiu Municipal d' Ontinyent · Casal Jaume I d'Ontinyent · Grup Scout Mafeking d' Ontinyent

